

Tillsynsbesök i fristående verksamhet våren 2012

Tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg under våren 2012 har genomförts av tjänsteman inom projekt Medborgarfokus.

Följande förskolor fick ett tillsynsbesök våren 2012:

- Torpet (Brakmarsvägen 2, 135 60 Tyresö)
- Klinten (Fornuddsvägen 1, 135 52 Tyresö)
- Kryddan (Klintvägen 17, 135 53 Tyresö)
- Solskenet (Siklöjevägen 20, 135 41 Tyresö)
- Trollebo (Ängsvägen 36 b, 135 53 Tyresö)
- Montessoriförskolan Vintergatan (Bollmora Gårdsväg 18, 135 39 Tyresö)
- Brevik förskola (Nytorpsvägen 32, 135 68 Tyresö)

Tyresö kommun har tillsynsansvar över fristående förskoleverksamhet¹ inom kommunen. Med tillsyn avses en självständig granskning som har till syfte att kontrollera om den verksamhet som granskas uppfyller de krav som följer av lag och andra föreskrifter².

Tillsynsbesöken görs av en eller två kommunala tjänstemän och innefattade under 2012 intervjuer med pedagoger, intervju med förskolechef, intervju med föräldrar, observation av verksamheten, genomgång av visst skriftligt material och dokumentation samt samtal med barn. Besöken var föränmält och varar i ungefär sex timmar. Granskningen utgör en övergripande ögonblicksbild av verksamheten och barnens kommentarer utifrån samtal har inte ingått i

---

¹ 26 kap. 4 § skollagen (2010:800)

² 26 kap. 2 § skollagen

bedömningen av respektive verksamhet, men kan användas av förskolan för reflektion.

Sedan 2012 genomför Projekt Medborgarfokus tillsynen av de fristående förskolorna och den pedagogiska omsorgen i kommunen. Syftet med projektet är att utveckla medborgarservicen och kvalitetsarbetet. En av fyra hörnpelare inom projektet är *kvalitetsgruppen* som bland annat ansvarar för tillsyn och kvalitetssäkring. Verksamhetsstrateg och rektor från Barn- och utbildningsförvaltningen medverkar i projektets referensgrupp och en ständig dialog förs mellan dessa och projektet vad gäller tillsyn av pedagogisk verksamhet inom kommunen.

Under 2012 genomför Projekt Medborgarfokus ingen planerad tillsyn av den pedagogiska omsorgen, i väntan på Skolverkets allmänna råd för verksamhetsformen. De allmänna råden publiceras under hösten 2012 och Projekt Medborgarfokus har i uppdrag att utifrån råden revidera den rådande formen för tillsynsbesök i pedagogisk omsorg. Vid behov, till exempel klagomål från föräldrar kan oanmälda besök ske under 2012.

Under hösten 2012 träffar referensgruppen och ansvarig tjänsteman för tillsyn Stockholm Stad, Haninge kommun, Nacka kommun och Skolinspektionen för att ta del av goda exempel som kan utveckla formen för tillsyn i kommunen.

Sammanfattning av vårens tillsynsbesök görs nedan under rubrikerna *nyckeltal, efterfrågad dokumentation, säkerhet i förskolan, sammanfattande bedömning av förskolornas kvalitet* samt *övrigt*.

Nyckeltal

Verksamheten har besvarat frågor som är av intresse för både kvalitet och säkerhet, men även frågor som är av intresse för planering av offentlig verksamhet i Tyresö kommun. Frågorna redovisas nedan och avser nuläget april-juni 2012, det vill säga när tillsynen genomfördes.

Antal barn i verksamheten

1. Hur många barn är placerade i verksamheten och hur många barn finns i er kö?

Förskola	Antal barn	Barn i kö
Torpet Qualitespoolen	17	6
Klinten Ek. för.	30 (11 barn på den yngre avdelningen, barn 1-3år samt 19 barn på den äldre avdelningen för barn 3-5år)	Ca 40-50
Kryddan Ek. för.	17	Ca 40
Solskenet aktiebolag	15	2
Trollebo Ek. för.	51 Trollebo har tre avdelningar, Trumman, Flöjten och Trumpeten. På Trumman går förskolans yngre barn, 1,- 2 år (11 barn). På Flöjten går mellanbarnen som är cirka 2-2,5 till 4 år (17 barn) och på Trumpeten går barn som är 4-5 år (23 barn)	43
Montessoriförskolan Vintergatan	62 (Förskolan har två avdelningar, Månen och Solen. På Månen går förskolans yngre barn, 1,- 2 år. Tot 19 barn. På Solen som är uppdelad på två hemvister, Östan och Västan går barn som är 3-5 år. Tot. 43 barn)	7
Brevik förskola	102 (fördelade på sex avdelningar med 17 barn per avdelning)	60

Antal utbildad personal/personal utan pedagogisk utbildning

2. Hur många är just nu anställda i förskolan (arbetar i barngrupp) och hur många av dessa är förskollärare eller barnskötare, alternativt utbildade?

Förskola	Antal utbildade	Antal utbildade/personal utan pedagogisk utbildning
Torpet	1 förskollärare (saknar utbildning inom Ur och Skur, men går under året utbildning)	2 barnskötare (utbildning inom Ur och Skur pedagogik)
Klinten	3 förskollärare med Montessoriutbildning 2 barnskötare (1 med Montessoriassistentutbildning, 1 utan utbildning inom Montessoripedagogik, men ska under året få utbildning).	1 personal utan utbildning
Kryddan	1 förskollärare 3 barnskötare	1 av barnskötarna fördelar sin tid mellan köket och barngruppen.
Solskenet	1 förskollärare	1 fritidspedagog 1 personal utan utbildning
Trollebo	2 förskollärare 8 barnskötare	Extra resurs Husmor och städerska som vid behov hjälper till i verksamheten/barngruppen
Montessoriförskolan Vintergatan	2 förskollärare (arbetar båda på Solen) 10 barnskötare	-
Brevik förskola	6 förskollärare 9 barnskötare	3 utan utbildning

Antal barn per pedagog

Antalet barn per pedagog är uträknat som ett snitt över förskolan och kan därför variera mellan avdelningarna. Att arrangera den bästa barn- och personalsammansättningen för varje förskola åligger förskolechef/rektorer.

Orsakerna till variation mellan avdelningarna är många, till exempel barngruppens sammansättning, lokalernas utformning eller vilken pedagogisk kompetens personalen besitter.

Siffrorna nedan redovisar faktiska personen i verksamheten under våren 2012 och är därigenom ej baserat på antal årsarbetare.

Förskola	Antal barn/pedagog	Antal barn/förskollärare
Torpet	5,7	17
Klinten	5	10
Kryddan	4,2	17
Solskenet	5	15
Trollebo	5,1	25,5
Montessoriförskolan Vintergatan	5,2	21,5 (de två anställda förskollärarna arbetar båda på avdelning Solen)
Brevik förskola	5,7	17 barn (1 förskollärare per avdelning)

Efterfrågad dokumentation

Den dokumentation som efterfrågats har funnits tillhanda i samtliga verksamheter förutom en, gällande rutiner för säkerhet som under besökt var under revidering och inkom efter tillsynsbesöket. Efterfrågad dokumentation har inkommit via e-post eller brevledes.

De dokument som har begärts in inför tillsynsbesök har sin grund i lagtext, allmänna råd, läroplan för förskolan och riktlinjer för verksamhet i Tyresö kommun;

- Likabehandlingsplan: Lagkrav i skollag och diskrimineringslag. Kravet gäller all verksamhet oavsett om den är offentlig eller fristående.
- Handlingsplan för om barn försvinner/avviker, handlingsplan för utflykt samt handlingsplan för brand/brandövning: Handlingsplanerna har sin

grund i skollagen samt kommunens övergripande säkerhetsarbete med krav från lagstiftning och försäkringsbolag.

- Verksamhetsplan/årsplan: Verksamheten visar genom dokumentet hur deras pedagogiska arbete bedrivs. Planen bör visa en tydlig anknytning till Lpfö98.
- Förskolans rutin för klagomålshantering

Verksamheten ska även redovisa antalet placerade barn och andelen pedagogiskt utbildade som arbetar i verksamheten. Dessa uppgifter är värdefulla i bedömningen av ifall antalet barn per pedagog ska anses vara tillfredsställande ur såväl säkerhetssynpunkt som ur pedagogiska aspekter.

Under våren 2012 har tjänstemän vid Projekt Medborgarfokus inte kommenterat verksamheternas inskickade Likabehandlingsplan³, som tidigare gjordes vid tillsynsbesök. Tjänstemännen har endast konstaterat att samtliga verksamheter har en plan som avser läsåret 2011/12.

26 kap. 4§ i skollagen fastslår att kommunens tillsyn inte omfattar tillsyn över att bestämmelserna om åtgärder mot kränkande behandling följs. Statens Skolinspektion har tillsynsansvar över att varje verksamhet följer sin upprättade plan. Respektive huvudman för verksamheten har i skyldighet att se till att likabehandlingsplanen är fullgod enligt Skolverkets allmänna råd. Kommunen är inte huvudman för fristående verksamhet.

Under 2012 har tjänsteman inte kommenterat förskolornas likabehandlingsplan vid tillsyn.

Barn- och utbildningsförvaltningen erbjuder all verksamhet – både kommunal och fristående – att använda den upprättade mall som finns för

---

³ Respektive verksamhet ska ha plan för att främja likabehandling och förebygga/förhindra att barn utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling i förskolan. Verkttyget kallas i dagligt tal för likabehandlingsplan och utgår från både skollagen och diskrimineringslagen.

likabehandlingsplaner, framtagen av tjänsteman på Barn- och utbildningsförvaltningen.

Tillsynen våren 2012 konstaterade att samtliga verksamheter har en aktuell verksamhetsplan/årsplan. Samtliga verksamheter har rutiner för att ta emot klagomål och handlingsplaner för barnsäkerhet finns upprättade.

Säkerhet i förskolan

Vid tidigare genomförda tillsynsbesök har tjänsteman vid Barn- och utbildningsförvaltningen genomfört en barnskydds rond. Det anges dock utifrån den sammanställda rapport som gjordes hösten 2011 (Dnr 2012/BUN 0005-001) att rondens framöver kan komma att utföras av verksamhetsrepresentant/förskolechef, för att därefter redovisas skriftligt till förvaltningen.

Våren 2012 tog Projekt Medborgarfokus tillvara på förslaget, vilket resulterade i att det inte genomfördes någon barnskydds rond på förskolorna. Ansvarig tjänsteman för tillsynen har dock ställt frågor och tagit in dokument som påvisar att förskolorna själva har rutiner för att minst en gång om året genomföra ronder med fokus på barns säkerhet i förskolan.

Sommaren 2012 träffades ansvarig för tillsynen, verksamhetsstrateg från Barn- och utbildningsförvaltningen samt kommunens säkerhetschef för en revidering av den nuvarande checklistan som utgjort underlag vid tillsynens barnsäkerhets rond. Barn- och utbildningsförvaltningen kommer framöver att ansvara för att årligen ta in en genomförd barnsäkerhets rond från de fristående förskolorna och den pedagogiska omsorgen. Ansvarig för tillsynen kommer inför tillsynsbesök ta del av denna, förskolans handlingsrutiner för barnsäkerhet samt vid intervju med förskolechef gällande säkerhet i förskolan fastställa att förskolan bedriver ett systematiskt barnsäkerhetsarbete.

Samtliga förskolor utom en (Montessoriförskolan Vintergatan) arbetar i Marsh Plus, efter tillsynsbesöket har Montessoriförskolan Vintergatan fått inloggningsuppgifter och introduktion för att rapportera skada och tillbud i Marsh Plus.

Sammanfattande bedömning av förskolornas kvalitet

Respektive förskola har fått en sammanställd tillsynsrapport med en sammanfattande bedömning av förskolans kvalitet. Underlaget tjänsteman har använt är Skolverkets allmänna råd för kvalitet i förskolan.

Vid bedömningen av kvaliteten har verksamhetens strukturella förutsättningar (strukturkvalitet), det pedagogiska arbetet i förskolan enligt läroplan (processkvalitet) och förskolans måluppfyllelse (resultatkvalitet) vägts samman.

- **Strukturkvalitet** avser de regler som styr verksamheten samt hur verksamheten styrs.
- **Processkvalitet** avser det som sker i de processer som äger rum i förskolans pedagogiska verksamhet i förhållande till målen i förskolans läroplan.
- **Resultatkvalitet** avser förskolans måluppfyllelse.

Vid en sammanvägning av dessa kriterier, finner vi skäl för att anse att kvaliteten vid de sju granskade förskolorna är god.

Strukturkvalitet (verksamhetens förutsättningar)

Förskolorna har en god strukturkvalitet. Såväl offentliga regler och riktlinjer som pedagogiska följs. Pedagogerna förefaller kvalificerade för sitt uppdrag, men flera av förskolorna har ett lågt antal anställda förskollärare. Förskolorna har fungerande system och rutiner för att kontinuerligt utvärdera och utveckla verksamheten. Lokalerna anser tjänsteman vara anpassade för verksamheten.

Processkvalitet (arbetet i förskolan)

Utifrån de dokument som kommit in, intervjuer som genomförts och observation i verksamheterna har vi funnit skäl att ange att förskolorna har en god pedagogisk kvalitet. Personalens förhållningssätt gentemot barnen och barnens förhållningssätt mot varandra har under besöken präglas av respekt.

Förskolorna anger att de bedriver värdegrundsarbete på förskolan, det anges att det både planeras in i verksamheten men att det även sker dagligen genom frågor och konflikter som uppstår (normer och värden).

Barnen ges utmaningar och stimuleras i sin utveckling genom det pedagogiska arbete som bedrivs och den pedagogiska miljöns utformning på förskolorna (utveckling och lärande). Barnen har ett visst varierat inflytande över verksamhetens utformning och över sin dag på förskolan, beroende på förskola (inflytande). Former för föräldrainflytande finns på samtliga förskolor och förefaller fungera bra (förskola och hem). Förskolorna har olika rutiner vad gäller arbetet med pedagogisk dokumentation och flera förskolor anger att delar av den pedagogiska dokumentationen är under utveckling. Förskolorna anger att de har fungerande system och rutiner för att kontinuerligt utvärdera och utveckla verksamheten (uppföljning, utvärdering och utveckling).

Resultatkvalitet (måluppfyllelse)

Läroplanens mål anger inriktningen och utvecklingen av den pedagogiska verksamheten.

Övrigt

Samtliga förskolor har angett att de vill ha information från Barn- och utbildningsförvaltningen vad gäller utbildningssatsningar. Under hösten 2012 har tillsynsansvarig för tillsynen tillsammans med Barn- och utbildningsförvaltningen, säkerhetschef samt placeringshandläggare bjudit in de fristående förskolorna och den pedagogiska omsorgen för en eftermiddag med gemensam information som berör verksamheterna.

Anita Brynje
Kvalitetschef

Sandra Fritz
Kvalitetscontroller